

Paraple

Ikonické místo, které patřilo mezi oblíbené výletní cíle Oušťáků, se nacházelo v lesích nad Lázeňskou ulicí při cestě vedoucí Řehořovým dolem k Poustevníkové studánce.

Dnes se zde již bohužel dřevěný přístřešek tvarem připomínající paraple nenachází.

Pavilon

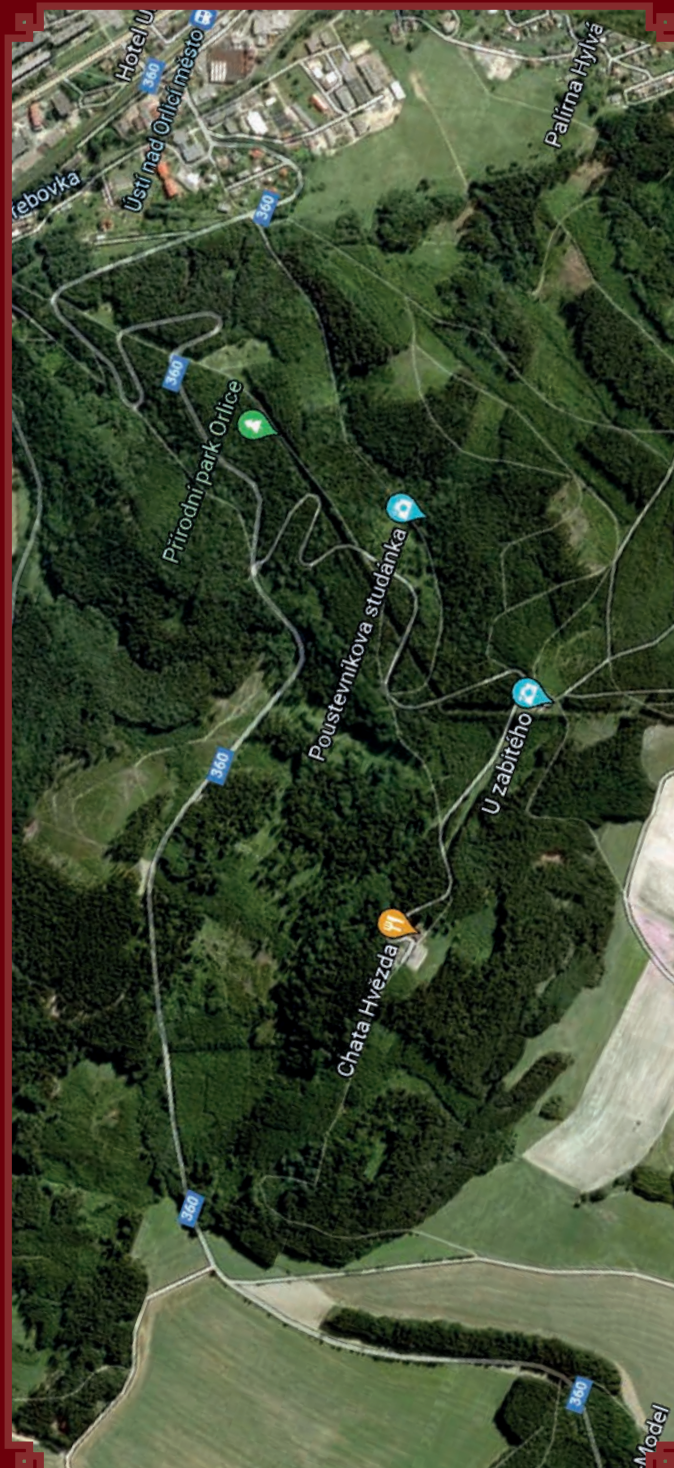
Dřevěná stavba nad „Lázněmi“ vznikla pro sjezd lesníků roku 1900 za přispění knížete Jana Lichtensteina. Ten ji poté daroval okrašlovacímu spolku, který kolem pavilonu nechal doplnit lavičky a upravit jeho bezprostřední okolí.

Studánky na Andrlově chlumu

Studánky a prameny vytvářejí živý ráz krajiny. Nejinak tomu je i na Andrlově chlumu, který se stal oblíbeným výletním místem již počátkem 20. století. Najdeme zde studánku Lázeňskou, Poustevníkovu, Vícenovu, Vlčí, ale i v Dolním Lipovci, Nad pomníčkem či Za rasovnou.

K Vlčí studánce se vypráví dramatická pověst:

Jednou k ránu se vracel houslista ze zábavy a potkal smečku vlků. Dostal nápad! Začal hrát na housle a hrál a hrál, až mu začaly prskat struny. Měl strach, co se stane, až mu praskne i ta poslední. Naštěstí přišlo spásné svítání a vlci utekli. Houslista omdlel a ráno ho našli polomrtvého dřevorubci.

Edice Oustecké zajímavosti

Betlémy a betlémářství v Ústí nad Orlicí

Připravilo: Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

Text: Ludvík Mátl, Radim Urbánek

Fotografie: Ladislav Wochotz | Grafické zpracování: Jaroslav Prossa

Tisk: Grantis s.r.o., Ústí nad Orlicí

[OU] Město Ústí nad Orlicí

Vydalo: Turistické informační centrum

Sychrova 16, 562 24 Ústí nad Orlicí

tel.: 465 514 271, e-mail: ic@muuo.cz

www.ustinadorlici.cz

www.poznejustinadorlici.cz

KŘÍŽOVÁ CESTA NA ANDRLŮV CHLUM

v Ústí nad Orlicí

opravuj [ou]

Město Ústí nad Orlicí

Křížová cesta v Ústí nad Orlicí se nachází při jihozápadním okraji města. Začíná v ulici Jana Štýrsky a poté vede lesní cestou směrem do kopce na Andrlův chlum po jeho severním svahu.

Starší Křížová cesta

První Křížová cesta měla čtrnáct zastavení a o její vznik se zasloužil ústecký tkadlec Augustin Andres. S hotovým plátnem chodil pravidelně na trh do Litomyšle. Tato dlouhá a namáhavá cesta vedla přes Mendrik vzhůru do kopce, a proto se jí již v 18. století začalo říkat cesta „křížová“. Podle pověsti jednoho dne Augustin Andres omylem vyšel příliš brzy a při odpočinku v místech nynější poslední kapličky usnul. Ve snu se mu zjevila Panna Marie s procesím a vyzvala ho, aby zde nechal postavit Křížovou cestu, že mu bude nápomocna. Augustin Andres svůj sen následoval a nezviklal ho ani nedostatek finančních prostředků.

Původní zastavení Křížové cesty tvořily malé pískovcové objekty s kamenným klekátkem a obrazem. Z této první Křížové cesty se nám zachovalo jediné

Popisek obrázku, bude-li potřeba.

zastavení z roku 1753, které stojí mezi posledními dvěma nynějšími kaplemi, a nese obraz Vzkříšení. Jde o mnohokrát opravovanou malbu na plechu, pravděpodobně vytvořenou ústeckým malířem Josefem Františkem Špringerem.

Dnešní Křížová cesta

K vybudování zděných kaplí Křížové cesty, jak je známe v dnešní podobě, došlo v letech 1852 a 1853. Výzdobu prvních jedenácti menších kaplí tvořily na čelní stěně obrazy zastavení křížové cesty v dřevěných rámech. Na bočních stěnách se nacházely obrazy svatých, téměř všechny namalované Josefem Františkem Špringerem. Většina těchto plechových obrazů se datuje rokem 1917 a nyní se nachází v depozitáři orlickoústeckého městského muzea.

Ve XII. kapličce stálo polychromované dřevěné sousoší Kalvárie, z kterého se dodnes dochovala pouze socha sv. Jana Evangelisty. I ji dnes ve své sbírce schraňuje Městské muzeum v Ústí nad Orlicí. Oltář umístěný ve XIII. kapli je o sto let starší než kaple sama a pochází s velkou pravděpodobností z původního kostela ve městě. Interiér XIV. kaple byl pojat jako plastické ztvárnění Božího hrobu.

Výzdoba kaplí po roce 1990

V roce 1993 přišel akademický malíř Zdeněk Brožek s nápadem na obnovu vnitřní výzdoby kapliček. Koncipoval novou výzdobu jako sgrafita v omítce, která jsou vložena do atik prvních jedenácti kaplí. K Brožkově snaze o obnovu se připojili i další ústečtí výtvarníci. Umělecký kovář František Bečka vytvořil pro situaci Kalvárie ve XII. kapli kovovou plastiku Krista a malíř Richard Pešek namaloval nový obraz Snímání z kříže pro XIII. zastavení. Je nutné podotknout, že všichni umělci podílející se na obnově si za svá díla účtovali pouze reálnými náklady. Svou práci stihli ve velmi krátké době a již 12. června 1994 se obnovená Křížová cesta dočkala slavnostního vysvěcení.

Turistické cíle na Andrlově chlumu

Andrlův chlum býval v minulosti vyhlášeným výletním místem. I dnes jsou jeho zákoutí známá, a ačkoliv některá časem ztratila své původní kouzlo, přesto stojí za to je navštívit a pokochat se výhledy na město.

Janderova vyhlídka

Nedaleko Lichtenštejnského kamene se na trase modré turistické značky nachází Janderova vyhlídka. Vznikla v roce 1928 za přispění továrníka Jaroslava Jandery jako člena Okrašlovacího spolku. Dnes je tu pamětní kámen s upomínkou na továrníka Janderu a pouze jednoduchý přístřešek, ale vyhlídka stále nabízí úchvatný pohled na Kerhartice.

Kříž na rozcestí U Zabitého

Jednoho dne se cestou z Řetové do Ústí nad Orlicí vydal řezník, který vedl býka na porážku. Býk ho na místě, kde je dnes tento kříž udupal k smrti. Na kříži je vytesán nápis „Jakub Nowak z býka umřel“ a letopočet „1695“.

